

Yasal Mevzuat : **GEKAP Usul ve Esasları Yayınlanmıştır.**

Resmi Gazete Tarih & Sayı : **Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 07/02/2020 tarihli "Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar" yayınlanmıştır.**

KONU ÖZET :

04 Nisan 2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi Genel Tebliği (Sıra No: 1)" ile 2872 sayılı Çevre Kanununa ekli (1) sayılı listede yer alan ürünlerden sadece plastik poşetler için ödenecek geri kazanım katılım payının beyanı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar açıklanmış,

Söz konusu listede yer alan plastik poşet hariç diğer kalemlerden (lastik, akümülatör, pil, madeni yağ, bitkisel yağ, elektrikli ve elektronik eşya, ilaç, plastik ambalaj, metal ambalaj, cam ambalaj, ahşap ambalaj) geri kazanım katılım payı (GEKAP) alınmasına ilişkin uygulamaya ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 31/12/2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik" ile Ocak 2020 dönemi itibariyle başlanmış,

05 Şubat 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi Genel Tebliği (Sıra No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 2)" ile GEKAP Beyannamesi'nin verilme süresi plastik poşetin satışının yapıldığı ve diğer ürünler için piyasaya sürüldüğü/ithal edildiği beyan dönemini takip eden ayın son günü (Ocak ayı dönemine ilişkin 02/03/2020 tarihinde gönderilecektir) saat 23.59'a kadar yetkili vergi dairesine elektronik ortamda gönderilmesi gerektiği düzenlemiştir.

Bu defa, yukarıda anılan Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin tanımlayıcı ve açıklayıcı hususlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenerek "Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar" olarak yayınlamıştır.

Konuya ilişkin usul ve esaslar (I) sayılı listede yer alan ürünler için aşağıdaki konu başlıkları altında açıklanmıştır.

- Ambalajlar için Geri Kazanım Katılım Payı Uygulamaları
- Bitkisel Yağlar için Geri Kazanım Katılım Payı Uygulamaları
- Elektrikli ve Elektronik Eşyalar için Geri Kazanım Katılım Payı Uygulamaları
- İlaçlar için Geri Kazanım Katılım Payı Uygulamaları
- Lastikler için Geri Kazanım Katılım Payı Uygulamaları
- Pil ve Akümülatörler için Geri Kazanım Katılım Payı Uygulamaları
- Madeni Yağlar için Geri Kazanım Katılım Payı Uygulamaları

1) AMBALAJLAR İÇİN GERİ KAZANIM KATILIM PAYI UYGULAMALARI

a) Geri kazanım katılım payına tabi ambalajların tanımlanması

a.1 Ambalaj Tanımına Uyan Ürünler
Kriter 1

- Başka bir ürün/eşya/malzemenin ayrılmaz bir parçası değilse,
- Başka bir ürün/eşya/malzemenin kullanım ömrü boyunca o ürün/eşya/malzemeleri içinde bulundurmamak, desteklemek veya korumak için kullanımı gerekli değilse,
- Başka bir ürün/eşya/malzeme ve bunların tüm parçaları ile birlikte kullanılıp, tüketilip, bertaraf

edilmiyorsa, ambalaj olarak kabul edilir.

Bu kriterlerin herhangi birisini sağlamayanlar asıl ürün/eşya/malzemenin orijinal parçası olarak kabul edilirler ve ambalaj olarak tanımlanmazlar.

Kriter 2

Satış yerlerinde doldurulmak üzere tasarlanan ve bu şekilde kullanılan ürün/eşya/malzemeler ile satış yerlerinde satılan, doldurulan ya da doldurulması tasarlanan ve bu şekilde kullanılan tek kullanımlık ürün/eşya/malzemeler ambalaj olarak kabul edilir. Bu kriterleri sağlamayan veya tekrar aynı amaçla bağımsız kullanımı mümkün olanlar orijinal ürün/eşya/malzemeler olarak kabul edilirler ve ambalaj olarak tanımlanmazlar.

Kriter 3

Ambalajın bileşenleri ve ambalajda bulunan destekleyici, yardımcı parçalar bütünsel oldukları ambalajın parçası kabul edilir.

Bir ürüne doğrudan asılan ya da takılan ve ambalaj görevi gören bu parçalar o ürünün ayrılmaz bir parçası olmayıp, ürün ile birlikte kullanılıp, tüketilip, bertaraf edilmedikçe ambalaj kabul edilir.

a.2 Üretildiği Malzemeye Göre Ambalajların Tanımlanması

a. 2.1 Plastik Ambalaj: Sadece plastik malzemeden yapılmış ambalajlar Örnek: Plastik kaplar, kutular

a.2.2 Cam Ambalaj: Sadece cam malzemeden yapılmış ambalajlar Örnek: Cam kavanozlar

a.2.3 Kâğıt-Karton Ambalaj: Sadece kâğıt-karton malzemeden yapılmış ambalajlar Örnek: Karton kutu ve koliler

a.2.4 Metal Ambalaj: Sadece metal malzemeden yapılmış ambalajlar Örnek: Teneke, metal ve alüminyum kutular

a.2.5 Ahşap Ambalaj: Sadece ahşap malzemeden yapılmış ambalajlar Örnek: Ahşap kasalar, ahşap paletler

a.2.6 Kompozit Ambalaj: Farklı malzemelerin (kâğıt-plastik-metal-cam gibi) birlikte kullanılması ile

yapılmış ve bu malzemelerin elle birbirinden ayrılmasının mümkün olmadığı ambalajlar

Bu ambalajlar içeriği itibariyle kullanılan malzemenin ağırlığına göre aşağıdaki şekilde isimlendirilir:

Kâğıt karton ağırlıklı kompozit ambalaj

Plastik ağırlıklı kompozit ambalaj

Metal ağırlıklı kompozit ambalaj

Cam ağırlıklı kompozit ambalaj

a.3 Kullanım Amacına Göre Ambalajların Tanımlanması

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği uygulamaları kapsamında; birincil ambalaj/iç ambalaj/satış ambalajı, ikincil ambalaj/grup ambalajı, üçüncül ambalaj/nakliye ambalajı/dış ambalaj vb. olarak yapılan tanımlamalara uyan bütün ürün/eşya/malzeme türleri ambalaj olarak kabul edilirler.

Bu tür ambalajlara ilişkin açıklayıcı tanımlar aşağıda gösterilmektedir.

Örnek-1: Bitkisel yağ şişeleri/bidonları/tenekeleri (kapakları ve etiketleri dâhil) birincil ambalaj olarak değerlendirilir.

Örnek-2: Elektrikli ve elektronik eşyaların karton kutuları (birincil ambalaj için kullanılan etiket, ürünü destekleyici strafor/köpük, vb. parçalar dâhil) birincil ambalaj olarak değerlendirilir.

Örnek-3: Deterjan kapları (kapakları ve etiketleri dâhil) birincil ambalaj olarak değerlendirilir.

Örnek-4: Dondurma/şeker/çikolata ile bütünsel ahşap/plastik gibi çubuklar ambalaj olarak değerlendirilmez.

Örnek-5: Et ve gıda ürünlerinin pişirilmesinde kullanılan metal/ahşap gibi çubuklar ambalaj olarak değerlendirilmez.

a.3.2 İkincil Ambalaj/Grup Ambalaj: Birden fazla

sayıda satış ambalajını bir arada tutacak şekilde tasarlanmış, üründen ayrıldığında ürünün herhangi bir özelliğinin değişmesine neden olmayan ambalajı ifade eder.

Örnek-1: Birden fazla içecek ambalajını bir arada tutmak için içecek ambalajlarını sararak çevreleyen plastik film ile tutamaçlar ve tabanlıklar ikincil ambalajdır.

Örnek-2: Birden fazla ambalajlı ürünü bir arada bulunduran karton kutular ikincil ambalajdır.

a.3.3 Üçüncül Ambalaj/Nakliye Ambalajı/Dış Ambalaj: Belirli sayıda satış ambalajlarının veya grup ambalajlarının taşıma ve depolama işlemlerini kolaylaştırmak ve bu işlemler sırasında zarar görmesini önlemek amacıyla, karayolu, demiryolu, deniz yolu ve havayolu taşımasında kullanılan konteynerler hariç kullanılan ambalajı ifade eder.

Örnek-1: Satış yerlerine ambalajlı ürünlerin gönderilmesi esnasında kullanılan plastik veya ahşap paletler üçüncül ambalajdır.

a.3.4 İçecek Ambalajı: İçeceklerin nihai kullanıcı veya tüketicilere ulaştırılmasında en küçük satış birimi oluşturmaya uygun olarak yapılan, içeceklerle doğrudan veya kısmen temas halinde olan, orijinal parçaları dâhil ambalajları ifade eder.

İçecek ambalajlarından birincil (satış) ambalaj tanımına uyan ambalajların etiket, kapak ve mantar gibi orijinal eşya/parça olarak tanımlanan kısımları birincil ambalaj tanımı içinde bütün olarak değerlendirilir.

Örnek: İçeceklerin şişeleri, kutuları (kapak/mantar/tıpa ve etiketleri şişe veya kutuya dâhil) içecek ambalajıdır.

b) Ambalajlar İçin Geri Kazanım Katılım Payı Yükümlülükleri

Geri kazanım katılım payı uygulamasına tabi olan ambalajlara ilişkin geri kazanım katılım payına ilişkin **beyan ve ödeme yükümlülüğü;** plastik poşetler için satış noktalarının, diğer ambalajlar için ise piyasaya süren ve/veya ithalatçılarıdır.

Ambalajlar için piyasaya sürülme işlemi bu ambalajların herhangi bir ürün/eşya/malzemenin piyasaya arzında kullanılması durumunda oluşur.

Ambalaj üreticileri tarafından üretilerek veya ithal edilerek bu ambalajları kullanacaklara yapılan boş ambalaj arzları ambalaj piyasaya sürme tanımı dışındadır.

Yükümlülüğü bulunan tarafların tanımlanmasında; Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelikte yer alan piyasaya süren, ithalatçı, tedarikçi ve satış noktaları tanımı esas alınmak sureti ile bu usul ve esasta verilen açıklama ve örneklemeler üzerinden değerlendirme yapılır.

İçecek tanımına uyan ürünlerin ambalajlarından alınacak geri kazanım katılım paylarının hesabında; içecek ambalajı tanımına uyan ambalajlar kapak/mantar/tıpa, etiket gibi bileşenleriyle birlikte bir bütün olarak değerlendirilerek, Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde belirtildiği üzere adet üzerinden hesaplanır.

İçecek ambalajı dışındaki diğer ambalajlardan (birincil ambalaj/iç ambalaj/satış ambalajı, ikincil ambalaj/grup ambalajı, üçüncül ambalaj/nakliye ambalajı/dış ambalaj vb.) alınacak geri kazanım katılım paylarının hesabında; bu ambalaj ve ambalaja bütünleşik halde bulunan kapak, etiket gibi bileşenleri malzeme cinsine göre (plastik, metal, kağıt ve benzeri) ayrı ayrı Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesi üzerinden değerlendirilerek hesaplanır.

b.1 Ambalaj Piyasaya Sürenler: Herhangi bir ürün/eşya/malzemenin ambalajlı olarak tedarik veya kullanım amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak piyasada ilk defa yer alması faaliyetini gerçekleştiren gerçek ve/veya tüzel kişilerdir.

Ambalaj üreticileri, ürettikleri ambalajların (ürün içermeyen/boş ambalajlar) piyasaya arzında bunların satışı, taşınması, saklanması vb. için kullandıkları ambalajlar için piyasaya süren olarak geri kazanım katılım payından sorumludur.

Piyasaya sürenin belirlenmesinde söz konusu ürünlerin ilk defa piyasada yer alması (bedelli veya bedelsiz) için yapılan teslim faaliyeti (gerçek/tüzel kişiler arasındaki değişimi) esas alınır.

Piyasaya süren olarak tanımlanan gerçek ve/veya tüzel kişiler ambalajlar için belirlenen geri kazanım katılım payı uygulamasından sorumlu tutulurlar.

Örnek-1: İçme suyu dolumu faaliyetinde bulunan (A) gerçek/tüzel kişisi, dolum faaliyeti sonucunda kendi adı ve/veya ticari markasıyla tüketicilerin kullanımı için piyasaya arz etmiş olduğu suyun ambalajları için piyasaya süren olarak geri kazanım katılım payından sorumludur.

Örnek 2: Salça üretimi faaliyetinde bulunan (B) gerçek/tüzel kişisi, (C) gerçek/tüzel kişisi adına üretimi gerçekleştirmekte ve ambalajlı salçalar (C) gerçek/tüzel kişinin adı ve/veya ticari markasıyla tüketicilerin kullanımı için piyasaya arz edilmektedir. Bu durumda piyasaya arz edilen salçanın ambalajı için (C) gerçek/tüzel kişisi piyasaya süren, (B) gerçek/tüzel kişisi ise tedarikçidir. Bu faaliyet çerçevesinde tedarikçi (B) gerçek/tüzel kişinin piyasaya süren (C) gerçek/tüzel kişisine satış işlemi esnasında oluşacak geri kazanım katılım payından (C) piyasaya süreni sorumludur. Somaki satışlar geri kazanım katılım payına tabi değildir.

Örnek 3: İçecek üretimi faaliyetinde bulunan (X) gerçek/tüzel kişisi ürünlerini (Y) gerçek/tüzel kişisi adma üretmekte ve ürünlerin ambalajlarında her iki firmanın da adı ve/veya ticari markasını bulundurmaktadır. Ürünlerin tüketicilerin kullanımı için piyasaya arzı (Y) gerçek/tüzel kişisi tarafından gerçekleştirilmekte olup, (X) ve (Y) gerçek/tüzel kişileri arasında yapılacak herhangi bir sözleşmede aksi bir durum belirtilmediği sürece; piyasaya arz edilen içeceğin ambalajı için (Y) gerçek/tüzel kişisi piyasaya süren, (X) gerçek/tüzel kişisi ise tedarikçidir. Bu faaliyet çerçevesinde (X) gerçek/tüzel kişinin (Y) gerçek/tüzel kişisine satış işlemi esnasında oluşacak geri kazanım katılım payından (Y) gerçek/tüzel kişisi piyasaya süren olarak sorumludur. Somaki satışlar geri kazanım katılım payına tabi değildir.

Örnek 4: Şampuan üretimi faaliyetinde bulunan (D) gerçek/tüzel kişisi kendi adı ve/veya ticari markasıyla ambalajlı şampuanları toptancı olan (E) gerçek/tüzel kişisine satmıştır. Toptancı (E) gerçek/tüzel kişisi tarafından ambalajlı şampuanlar (F) satış noktasına, (F) satış noktası tarafından ise

müşterilere/tüketicilere satılmıştır. Bu faaliyet çerçevesinde şampuan ambalajlarının (E) toptancısına satışı (arızı) esnasında oluşacak geri kazanım katılım payından piyasaya süren olarak (D) gerçek/tüzel kişi sorumludur. Sonraki satışlar geri kazanım katılım payına tabi değildir.

Örnek 5: Peynir üreticisi (G) gerçek/tüzel kişisi (H) satış noktası adma fason olarak peynir üretmekte ve peyniri ambalajlı olarak (H) satış noktasının adı ve/veya ticari markası ile (H) satış noktasına satmakta, (H) satış noktası da bu peyniri müşterilere/tüketicilere satmaktadır. Bu faaliyet çerçevesinde (H) satış noktası piyasaya süren olup, üretici (G) gerçek/tüzel kişinin (H) satış noktasına satışı (arızı) işlemi esnasında oluşacak geri kazanım katılım payından da (E) satış noktası sorumludur. Sonraki satışlar geri kazanım katılım payına tabi değildir.

b.2 Ambalajlı Ürün İthal Edenler: Herhangi bir ürün/eşya/malzemenin ambalajlı olarak ithal edilerek tedarik veya kullanım amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak yurtiçi piyasada yer almasını sağlayan gerçek ve/veya tüzel kişilerdir. Ambalajlı ürünleri ithal edenler de ambalaj piyasaya süren olarak tanımlanır ve ithal edilen ürün/eşya/malzemenin ambalajları için geri kazanım katılım payı uygulamasından sorumlu tutulurlar. Türkiye dışındaki üretici tarafından ülkemizde yetkilendirilen temsilci ve/veya ithalatçılar piyasaya süren olarak geri kazanım katılım payı uygulamasından sorumludur.

Örnek 1: Yurt dışından (M) markalı parfüm ithal eden (P) gerçek/tüzel kişisi (parfüm üreticisi olmasa dahi) ithal etmiş olduğu (M) markalı parfümün ambalajları için piyasaya sürendir ve geri kazanım katılım payı uygulamasından sorumludur. Geri kazanım katılım payına ilişkin beyan ve ödemeler ithalatın gerçekleştiği işlem tarihi üzerinden yapılır. İthalat soması yurtiçinde yapılan devir ve satışlar için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü oluşmaz.

Örnek 2: Yurt dışından kendi kullanımı için hammadde ithal eden sanayi işletmesi (İ) gerçek/tüzel kişisi ithal etmiş olduğu hammaddenin ambalajları için piyasaya süren olup ithalatın gerçekleşme tarihi itibarıyla bu ambalajlara yönelik geri kazanım katılım payından sorumludur.

Örnek 3: Yurtdışından 10.000 adet 1 litrelik cam ambalajlı içecek ithal eden (X) gerçek/tüzel kişisi, bu ambalajlı içeceklerin 7.000 âdetini yurtiçinde piyasaya süren olarak faaliyet gösteren (Y) gerçek/tüzel kişisi adına/namına ithalat yetkilisi/temsilcisi sıfatı ile ithal etmiş, 3.000 adetini ise kendi nam ve hesabına ithal etmiştir. Bu durumda; (X) gerçek/tüzel kişisi tarafından (Y) gerçek/tüzel kişisi adına ithal edilen 7.000 adet içecek ambalajından ve diğer türdeki ambalajlarından (kutu, koli, kasa ve benzeri) oluşan geri kazanım katılım payı yükümlülüğünden (Y) gerçek/tüzel kişisi sorumlu olup (X) gerçek/tüzel kişisi sadece kendi adına ithal ettiği 3.000 adet içeceğin içecek ambalajından ve diğer ambalajlarından (kutu, koli, kasa ve benzeri) oluşan geri kazanım katılım payından yükümlüdür.

b.3 Ambalaj Tedarikçisi: Kendisi ambalaj üreticisi olmayıp piyasaya sürenlere ambalaj tedarik edenler ile ambalajlı ürün piyasaya sürenler adına ambalajlı ürünü fason olarak üreten veya ürünleri piyasaya stirünler adına ambalajlayanlardır/ dolumunu yapanlardır.

Ambalaj Tedarik Faaliyeti, Ambalaj piyasaya sürenler adına/hesabına, ambalajlı ürün/eşya/malzemenin ambalajına piyasaya sürenin adını, ticarî markasını veya ayırt edici işareti koymak suretiyle piyasaya sürenlere temin/teslim etme faaliyetidir.

Ambalaj tedarikçileri, tedarik ettikleri ambalajlar için geri kazanım katılım payı uygulamasına tabi değildirler. Ambalajlı ürün tedarikçileri tarafından piyasaya sürenler adına fason olarak üretilen ambalajlı ürün/eşya/malzemenin piyasaya arzı piyasaya sürenler tarafından yapıldığından ambalajlı ürün tedarikçileri geri kazanım katılım payı uygulamasından sorumlu değildir.

Tedarikçiler tarafından piyasaya sürenlere tedarik edilen ambalajlı ürün teslimlerinin gerçekleşme tarihi bu ambalajlı ürünlerin piyasaya sürülme tarihidir ve piyasaya sürenler tarafından bu tarih esas alınarak geri kazanım katılım payı yükümlülüğü yerine getirilir.

Tedarikçiler ile piyasaya sürenler arasındaki

mal/malzeme/eşya vb. ambalajlı ürün teslimlerine ilişkin belgeler (Hazine ve Maliye Bakanlığı mevzuatı uyarınca düzenlenen) piyasaya süren işletmelerin tespitinde esas belge olarak değerlendirilir.

Örnek 1: Bakliyat paketleme faaliyetinde bulunan (K) gerçek/tüzel kişisi, faaliyetini (L) gerçek/tüzel kişisi adına gerçekleştirmekte ve paketli bakliyatlar (L) gerçek/tüzel kişinin adı ve/veya ticari markasıyla tüketicilerin kullanımı için piyasaya arz edilmektedir. Bu durumda piyasaya arz edilen bakliyat ambalajları için (K) gerçek/tüzel kişisi tedarikçidir. Bu faaliyet çerçevesinde paketlenen bakliyatların (L) gerçek/tüzel kişisine satışı esnasında oluşacak geri kazanım katılım payından piyasaya süren olarak (L) gerçek/tüzel kişisi sorumludur. Sonraki satışlar geri kazanım katılım payına tabi değildir.

Örnek 2: Maden suyu dolumu faaliyetinde bulunan (M) gerçek/tüzel kişisi, dolum yapacağı ambalajları (N) gerçek/tüzel kişisinden temin etmekte ve bu ambalajlara maden suyu dolumu yaparak tüketicilerin kullanımı için (S) satış noktası aracılığıyla piyasaya arz etmektedir. Boş ambalaj tedarik eden (N) gerçek/tüzel kişisi tedarikçidir ve boş ambalaj satışına istinaden geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bu faaliyet çerçevesinde piyasaya süren (M) gerçek/tüzel kişinin (S) satış noktasına satış işlemi esnasında oluşacak geri kazanım katılım payından (M) piyasaya süreni sorumludur. Sonraki satışlar geri kazanım katılım payına tabi değildir. (S) satış noktasının bu işleme ilişkin geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmamaktadır.

b.4 Satış Noktası:

Satış noktalarında satılan ürünlerin ambalaj lamım geri kazanım katılım payından bu ürünlerin üzerinde adını ve/veya ticari markasını bulunduran gerçek ve/veya tüzel kişiler sorumludur.

Satış noktalarında ambalajsız ürünlerin ambalajlanarak piyasaya arz edilmesi durumunda ambalajlama işlemini yapan satış noktaları piyasaya süren olarak tanımlanır ve bu ambalajlar için geri kazanım katılım payından sorumludurlar. Bu ambalajlı malzemelerin satışının gerçekleştiği tarih itibarıyla geri kazanım katılım payı yükümlülüğü

oluşur ve beyanname vermek sureti ile satış noktaları tarafından geri kazanım katılım payı ödemesi yapılır.

Satış noktaları kendi adı ve/veya ticari markasıyla satışa sundukları ambalajlı ürünler için piyasaya süren olup bu ürünlerin ambalajlarının geri kazanımı katılım payından sorumludurlar.

Örnek 1: Kafeterya işleten (S) gerçek/tüzel kişisi çay, kahve gibi içecekleri müşterilerine cam, porselen fincanlarda ve tek kullanımlık bardaklarda (kapaklı ve/veya kapaksız, kağıt-karton ve/veya plastik ağırlıklı kompozit malzemeden imal edilmiş) sunmaktadır. (S) gerçek/tüzel kişisi müşterilerine çay/kahve sunumunda (satış ve/veya ikram) kullandığı tek kullanımlık bardakları bu malzemeleri üreten (P) gerçek/tüzel kişisinden boş olarak satın almaktadır. Bu durumda; kafeterya işleticisi (S) gerçek/tüzel kişisi, içecek ürünlerini müşterilerine sunarken kullandığı tek kullanımlık bardaklar (kapaklı ve/veya kapaksız, kağıt-karton ve/veya plastik ağırlıklı kompozit malzemeden imal edilmiş) için piyasaya süren konumundadır. (S) gerçek/tüzel kişinin ürünlerinin müşterilerine sunumu (satış ve /veya ikram) itibari ile oluşan geri kazanım katılım payını (içecek ambalajları için belirlenmiş olan tutar üzerinden) beyan etme ve ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Tekrar kullanılabilir cam, porselen fincanları için (S) gerçek/tüzel kişinin, tek kullanımlık bardaklar için ise bu bardakların üreticisi olan (P) gerçek/tüzel kişinin geri kazanım katılım payı uygulamasında yükümlülüğü bulunmamaktadır.

c) Plastik Poşetler ve Diğer Torbalar

Bakanlıkça yayımlanarak yürürlüğe giren “Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar” kapsamında tüketicilere/kullanıcılara ücret karşılığı verilen plastik poşetler “2872 sayılı Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde “Plastik poşet (Plastik alışveriş torbaları)” sınıfında yer almakta olduklarından geri kazanım katılım payına tabidir. Geri kazanım katılım payından adet bazında, satış noktaları sorumludur.

Ücretlendirmeye tabi olmayan plastik poşetler ve diğer torbalar ise ambalaj olarak değerlendirilir ve geri kazanım katılım payına tabidir. Geri kazanım

katılım payından piyasaya sürenler (satış noktaları, eczaneler, kargo firmaları vb.) ambalaj cinsine göre kilogram bazında sorumludur.

Örnek 1: (A) mağazası satmış olduğu ürünlerin taşınması için tüketicilere ücretsiz olarak kâğıt torba vermektedir. Bu torbaların ambalaj olarak değerlendirilmesi sebebiyle (A) satış noktası için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmaktadır. (A) satış noktası söz konusu geri kazanım katılım payından Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde yer alan Kâğıt Karton Ambalaj başlığı altında ağırlık bazında sorumludur.

d) Geri Kazanımı Katılım Payına Tabi Ürünlerin Birincil ve Diğer Ambalajları

2872 sayılı Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde gösterilen ve geri kazanım katılım payı tahsil edilecek ürünlerin (sadece Lastik, Akümülatör, Madeni Yağ, Bitkisel Yağ, Elektrikli ve Elektronik Eşya, Pil, ilaç) birincil ambalajlarından (şişe, bidon, teneke kutu, kâğıt/karton koli veya plastik sarmalı/kaplaması gibi) beyan alınacak ancak geri kazanım katılım payı tahsil edilmeyecektir.

Ancak, Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde gösterilen geri kazanım katılım payı alınacak ürünlerden Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik gereği geri kazanım katılım payı tahsilinin yapılmadığı durumlarda bu ürünlerin birincil ambalajları için beyan verme ve geri kazanım katılım payı ödeme yükümlülüğü oluşacaktır.

Ayrıca, geri kazanım katılım payına tabi olup olmamasına bakılmaksızın ürünlerin birincil ambalajları olarak kabul edilenler haricindeki diğer ambalajları için de geri kazanım katılım payı tahsil edilecektir.

Ambalajlar için geri kazanım katılım payı uygulaması sadece bu ambalajların bir ürün/eşya/malzemenin piyasaya arzı için kullanılması durumunda geçerli olup herhangi bir ürün/eşya/malzemenin piyasaya arzına yönelik kullanılmayan ambalajlar için geri kazanım katılım payı uygulanmaz.

Geri kazanım katılım payı uygulamasına tabi olmayan ürün/eşya/malzemelerin ambalajlarında birincil ambalaj ve/veya diğer türlerdeki ambalajları

için bir ayırım söz konusu olmayıp bu ürün/eşya/malzemelerin tüm ambalajları için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü geçerli olacaktır.

listede yer alan ürünler ve örnekler üzerinden değerlendirme yapılır.

İçecek tanımına uyan ürünlerin ambalajlarından alınacak geri kazanım katılım paylarının hesabında; içecek ambalajı tanımına uyan ambalajlar “adet” olarak, bu tanım kapsamı dışında kalan diğer ambalajlar (ahşap ambalaj hariç olmak üzere) ise “kg” olarak tanımlanmış olduğundan, ödenecek geri kazanım katılım payının belirlenmesinde bu farklılık dikkate alınır.

Av. Özge BİTİŞ

Örnek 1: (\$) ilaç üreticisi tarafından üretilen öksürük şurubu; metal kapaklı cam şişe içerisine doldurulmakta, prospektüsü ve ölçek kaşığı/kabı ile birlikte plastik film kaplı karton kutu içerisinde üzerinde kullanım esaslarını içeren etiket yapııştırılarak piyasaya arz edilmektedir. Bu durumda (\$) ilaç üreticisi, piyasaya arz edilen öksürük şurubu için sadece Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde yer alan ve ilaçlar için belirlenen geri kazanım katılım payından sorumlu olup, ilaç için kullanılan birincil ambalajları (cam şişe, metal kapak, karton kutu, plastik film, etiket) ve kutu içindeki ürünler (ölçek kaşığı/kabı, prospektüsü) için ayrıca geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmamaktadır.

2) BİTKİSEL YAĞLAR İÇİN GERİ KAZANIM KATILIM PAYI UYGULAMALARI

a) Geri Kazanım Katılım Payına Tabi Bitkisel Yağların Tanımlanması

Geri Kazanım Katılım Payı uygulamasına tabi olan bitkisel yağların belirlenmesinde 31/12/2019 tarihli ve 30995 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelikte yer alan hususlar esas alınmak sureti ile aşağıda verilen